

Datum

2008-05-15

2008-11-19 reviderad

2009-04-17 reviderad

2009-11-24 reviderad

2010-02-11 reviderad

2010-05-27 reviderad

2010-09-17 reviderad

2011-09-26 reviderad

Lärande

Hästhagen-Uddaredsenheten

Likabehandlingsplan

Handlingsplan för främjande av likabehandling

Förebyggande, utredande och åtgärdande arbete vad gäller
diskriminering och kränkande behandling

Hästhagen-Uddaredsenheten

Hästhagenskolan

Skolenhet A

Skolenhet B

Innehåll

Inledning	6
Rättigheter och skyldigheter	7
Kränkande behandling och diskriminering	9
Skolans uppdrag	10
Definitioner	11
Utvärdering av årlig plan 2010/2011/Nulägesbeskrivning	5
Övergripande mål	14
Viktigt för alla på skolan att känna till	14
Förebyggande arbete	16
Identifierande arbete	22
Utredning/Åtgärder	24
Uppföljning och utvärdering	30
Utvärdering och revidering av likabehandlingsplanen	31
Kvalitetssäkring	31
Förankringsprocess	32
Kompetensutveckling	33
Rättigheter och skyldigheter i samhället	33

Inledning

Likabehandlingsplanens syfte är att främja likabehandling. Planen ska förebygga samt motverka diskriminering och kränkande behandling.

Vi tar avstånd från diskriminering och alla former av kränkande behandling. All personal på skolan har ett gemensamt ansvar i detta arbete.

Varje upplevelse av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

En viktig utgångspunkt är den enskilda individens upplevelse. Den som uppger att han eller hon har blivit kränkt måste alltid tas på allvar.

Vår likabehandlingsplan ska vara ett levande dokument genom att vara åtgärdsinriktad och ständigt aktuell.

Rättigheter och skyldigheter

Varje elev har rätt att:

- känna sig trygg både i och utanför skolan.
- bli respekterad av andra elever och vuxna.
- få vara med i gemenskapen.
- få hjälp med att hantera och reda ut konflikter.

Varje elev är skyldig att:

- verka för god kamratskap där alla får vara med.
- alltid ta kontakt med någon vuxen när man upplever att en kamrat far illa.

Varje vårdnadshavare har rätt att:

- få information inom 24 timmar, om det egna barnet blivit utsatt eller utsatt andra barn för diskriminering eller kränkning.
- känna till olika alternativ att kunna lämna skolan och vem man kontaktar.

Varje vårdnadshavare är skyldig att:

- ge sitt barn grundläggande värderingar kring människors lika värde.
- alltid kontakta skolan när kännedom om diskriminering eller kränkning uppstår.

Varje vuxen är skyldig att:

- sätta gränser och ingripa vid olika typer av diskriminering och kränkande behandling
- göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.
- i vissa fall kontakta sociala myndigheter.

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att göra en anmälan till huvudmannen.

Kränkande behandling och diskriminering

Den 1 januari 2009 upphörde den gamla lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling att gälla. Innehållet som fanns i denna lag är nu uppdelat i två olika lagar. Förskolan och skolan ska beakta bestämmelserna i Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) samt Skollagen 6 kap. 1-16 §§

I skollagen har också skrivelsen att en årlig plan skall upprättas skärpts. Det är inte tillräckligt att den gamla planen ses över och revideras utan en plan för det kommande året med planerade åtgärder och uppföljning av föregående år krävs. En sådan plan förutsätter att en kartläggning av den egna verksamheten först görs.

Skolans uppdrag

- Det ska bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling av elever.
- Det ska genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för diskriminering eller kränkande behandling.
- Det upprättas en likabehandlingsplan och en årlig plan.

Definitioner

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ särbehandling av individer utifrån olika grunder. De sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck.
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

I skollagen 6 kap. 3 § definieras kränkande behandling som: *ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet. Uppträdandet ska således inte ha samband med någon diskrimineringspunkt. Istället avses mobbning och liknande beteende som kan utgöras till exempel av tillmälen om övervikt, hårfärg eller att någon råkar vara en "plugghäst". Kränkande behandling kan även anses ha förekommit utan att den som kränker anger någon specifik egenskap hos det barn eller den elev som utsätts för kränkningar. Att man utan verbala nedsättande omdömen om exempelvis någons hårfärg eller klädsel genom att till exempel knuffa eller rycka någon i håret eller sätta krokben för personen i fråga kan också anses utgöra kränkande behandling i lagens mening. Även psykiska kränkningar genom till exempel utfrysning omfattas av uttrycket kränkande behandling.*

Utvärdering av årlig plan 2010/2011/Nulägesbeskrivning

Örebroenkäten, som genomfördes under våren med eleverna i årskurs 4 och årskurs 5, var i huvudsak positiv. Enkätresultatet har analyserats och förbättringsområdena lyfts i den årliga planen 2011/2012.

Kamratstödjarna har fått utbildning på Torpskolan i Lerum. Tryggheten på rasterna har vi arbetat med i kamratstödjargruppen.

Lärarna har i sina klasser arbetat med de sju diskrimineringsgrunderna

Stämningen på våra skolenheter är överlag god och oftast råder arbetsro. Vi upplever att trygghets- och likabehandlingsarbetet har burit resultat.

Övergripande mål

På vår skola ska alla känna sig välkomna. Ingen ska känna olust eller rädsla för att gå till skolan.

Elever ska känna sig trygga, respekterade och få uppleva gemenskap och arbetsglädje.

Diskriminering eller kränkande behandling får inte förekomma på vår skola.

Viktigt för alla på skolan att känna till

- Det är olagligt att diskriminera eller kränka någon.
- Den som känner sig utsatt på något sätt ska omedelbart berätta detta för en vuxen.

- Den som känner sig utsatt kan även berätta för en kamrat som för det vidare till en vuxen.
- Man ska berätta för en vuxen om man ser eller hör något som man uppfattar som diskriminering eller kränkning.
- Alla tendenser till diskriminering eller kränkning åtgärdas omedelbart av den vuxne som ser eller hör detta.
- Det finns en trygghetsgrupp bestående av pedagoger samt rektor. Dit kan man vända sig och få hjälp om man blivit kränkt eller misstänker att någon blivit kränkt.
- Vi tar alla barn på allvar.

Förebyggande arbete

Vi prioriterar det förebyggande arbetet. Ett bra arbetsklimat utgör grunden för allas trygghet, trivsel och utveckling.

Det förebyggande arbetet genomförs i huvudsak inom arbetslagets och klassens ram.

Aktivitet	Så här gör vi	Ansvar
Likabehandlingsplan	Planen utvärderas och revideras minst en gång per år. Trygghetsgruppen utför detta arbete.	Rektor
	På läsårets första föräldramöte informerar vi vårdnadshavarna om likabehandlingsplanen och trygghetsgruppen. Planen finns på skolans hemsida.	Rektor
	Uppföljning av arbetet enligt handlingsplanen sker på arbetslagsmöte varje läsår.	Rektor
Trygghetsgruppen	Trygghetsgruppen består av rektor och pedagoger. Gruppen är väl känd hos elever och vårdnadshavare. Information om trygghetsgruppens medlemmar sker i veckobrev från klasslärarna. Namn finns på skolans hemsida.	Rektor
Ordningsregler med konsekvenser	Genomgång, utvärdering och revidering av ordningsreglerna sker årligen. I detta arbete skall personal, elever, elevråd och vårdnadshavare involveras.	Rektor
Ordningsregler, forts	Vårdnadshavarna får vid läsårsstart information om ordningsreglerna.	Ansvarig pedagog
	Elever och vårdnadshavare skriver under att de tagit del av reglerna. Detta sker i början på läsåret.	Ansvarig pedagog
	Reglerna anslås i klassrummen, på fritidshem och fritidsklubb.	Ansvarig pedagog
Vuxennärvaro där barn och eleverna	Skolans rastvärdar är klädda i gula jackor/västar så att de är väl synliga. De observerar särskilt de	Rektor

vistas	områden som eleverna pekar ut som utsatta områden.	
Arbete med attityder och värderingar	Vi synliggör och samtalar kring aktuella upplevelser och problem. Vi lyfter fram elevernas tankar och handleder dem fram till bra lösningar vid konfliktsituationer. Vi arbetar t. ex. med värdegrundsövningar, kompisamtal, gemensamma temadagar, gruppaktiviteter m.m. På lektioner diskuterar vi människors olika förutsättningar såsom religion eller annan trosuppfattning, kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck.	Ansvarig pedagog
Gemensamt förhållningssätt	Vi markerar alltid nedsättande kommentarer och ett felaktigt uppträdande. Personalen ska ge akt på sitt eget kroppsspråk och tilltal till barn och vuxna. Personalen ska vara lyhörd och observant på barnens tilltal, ordval och blickar gentemot andra barn såväl som mot vuxna.	All personal på enheten
Inbjudningskort	Eleverna får inte dela ut inbjudningskort till fester om inte alla barn i gruppen är bjudna.	Ansvarig pedagog
Klassråd och elevråd	Vi har klassråd minst varannan vecka och elevråd minst en gång per månad (sept-maj).	Ansvarig pedagog
Kamratstödjare	På skolorna har vi kamratstödjare. Dessa träffas kontinuerligt tillsammans med ansvarig rektor och en medlem ur trygghetsgruppen.	Rektor
Arbetsenhetsråd	Vi har Ae-råd minst två gånger per läsår. Ae-råden är vårdnadshavarnas forum där de kan påverka och vara delaktiga i det dagliga arbetet i verksamheten.	Ansvarig pedagog
Enhetsråd	Enhetsrådet träffas minst fyra gånger per läsår. Detta är vårdnadshavarnas forum där de har möjlighet att påverka det övergripande arbetet på enheten.	Rektor
Föräldramöten Föräldraaktivitet	Vi har föräldramöte/föräldraaktivitet minst en gång per termin. På höstterminens möte ges information om likabehandlingsplanen.	Ansvarig pedagog, rektor
Utvecklingssamtal	På skolan genomförs utvecklingssamtal med alla barn och vårdnadshavare en gång per termin. En individuell utvecklingsplan upprättas.	Ansvarig pedagog
Arbetslagsmöten	På arbetslagsmötena har vi elevhälsa som stående punkt på dagordningen.	Ansvariga pedagoger

Identifierande arbete

Att upptäcka diskriminering eller kränkande behandling

Aktivitet		Ansvarig
Personalen ska vara lyhörd och observant på barnens tilltal, ordval och blickar gentemot andra barn såväl som vuxna.		Ansvarig pedagog
Utvecklingssamtal		Ansvarig pedagog
Kamratstödjare och kamratstödjarmöten		Rektor
Information från elever och/eller vårdnadshavare.		Vårdnadshavare
Information inom elevhälsoteamet		Rektor
Elevenkäter	En gång/läsår (åk 4, åk 5)	Centralt ansvar/rektor (Örebroenkät)
	Vartannat läsår (F-klass - åk 5)	Centralt ansvar/rektor (SCB)
Trivselenkät	En gång/termin (F- klass - åk 5)	Rektor

Utredning/Åtgärder

Alla samtal och överenskommelser dokumenteras.
Det digitala dokumentationsstödet elevmapp används.

När en elev blir diskriminerad eller kränkt av en annan elev

Aktivitet	Ansvarig
Den som uppmärksammat diskrimineringen eller kränkningen anmäler detta till rektor. Rektor anmäler till huvudmannen. Ansvarig pedagog har samtal med inblandade elever.	Ansvarig pedagog
Inblandade elever kommer överens om framtida förhållningssätt till varandra.	
Föräldrar till inblandade elever informeras om möjligt samma dag, men senast inom 24 timmar.	
Arbetslaget och annan personal som behöver information informeras.	
Uppföljning sker inom två veckor.	

Om diskrimineringen eller kränkningarna fortsätter

Aktivitet	Ansvarig
Föräldrarna informeras och rektor fattar beslut om att trygghetsgruppen kopplas in.	Rektor och pedagogerna i trygghetsgruppen
Två från trygghetsgruppen har enskilda, strukturerade samtal med inblandade elever. Den utsatte intervjuas först. Sedan intervjuas övriga inblandade elever. Frågeställningar: Vad har hänt? När hände det? Var hände det? Hur gick det till? Vilka var inblandade?	
Parallellt med arbetet ovan upprättas åtgärdsprogram för den kränkande och vid behov för det kränkta barnet.	Ansvarig pedagog/arbetslaget
Uppföljning sker inom en vecka.	Pedagogerna i trygghetsgruppen

Om diskriminering eller kränkningar trots ovanstående åtgärder fortsätter

Beroende på händelsens art görs anmälan till sektorsledningen, social myndighet och/eller polis.	Rektor
--	--------

När en elev uppmärksammar diskriminering eller kränkande behandling eller när en elev upplever sig ha blivit diskriminerad eller kränkt.

Eleven tar kontakt med den pedagog som är ute på gården, sin ansvarspedagog, kamratstödjare, rektor eller en pedagog i trygghetsgruppen.
Den som uppmärksammat kränkningen kan också göra en anonym anmälan via brevlåda som finns placerad i matsalens entré.
Efter detta vidtar samma utredningsprocedur som ovan beskrivits.

När en vårdnadshavare uppmärksammar diskriminering eller kränkning

Vårdnadshavaren kontaktar elevens pedagog, rektor eller någon annan vuxen på skolan. Efter detta vidtar samma utredningsprocedur som ovan beskrivits.
--

När en personal på skolan diskriminerar eller kränker en elev

Rektorn kontaktas av den som uppmärksammat diskrimineringen eller kränkningen eller av den elev som upplever sig ha blivit utsatt.
Rektor kontaktar vårdnadshavaren till den utsatta eleven. Rektor gör anmälan till huvudmannen.
Rektor utreder via samtal med inblandade parter. Rektor, elevens vårdnadshavare, eleven och den inblandade personalen kommer överens om framtida förhållningssätt.
Rektor beslutar om åtgärder.
Uppföljning sker inom två veckor.
Upphör inte kränkningen kontaktar rektor återigen huvudmannen.

Uppföljning och utvärdering

Trygghetsgruppen gör kontinuerligt en uppföljning av Likabehandlingsplanen samtidigt görs en utvärdering av vidtagna åtgärder för att motverka kränkningar. Uppföljning och utvärdering av ärenden sker på möten i trygghetsgruppen.

Frågor som vi måste ställa oss är:

- Vad kan vi lära av det som hänt?
- Vilka faktorer på organisations-, grupp, och individnivå påverkar uppkomsten av kränkningar?
- Varför blev det som det blev?
- Ska pågående insatser fortsätta?
- Ska insatserna kompletteras eller förändras?
- Vem gör vad och när?

Utvärdering och revidering av likabehandlingsplanen

Se under rubriken "Förebyggande arbete".

Kvalitetssäkring

Trygghetsgruppen gör en utvärdering av hur arbetet mot kränkande behandling fungerat.

I enhetens kvalitetsredovisning beskrivs hur arbetet mot kränkningar bedrivits och vilka slutsatser som dragits under läsåret. Likabehandlingsplanen ingår också i skolans årliga kvalitetsredovisning som rektor ansvarar för.

Förankringsprocess

Elever	Rektor och en medlem ur trygghetsgruppen genomför samtal om likabehandling i alla klasser senast i oktober varje läsår.
Personal	Rektor går igenom likabehandlingsplanen och likabehandlingsarbetet på ett arbetslagsmöte varje läsår.
Vårdnadshavare	Vårdnadshavare informeras om likabehandlingsplanen på höstens föräldramöte. Likabehandlingsplanen finns på skolans hemsida.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av personalen i form av föreläsningar, litteraturstudier (studiecirklar) och lärande samtal i arbetslagen och på arbetsplatsträffar. Likabehandlingsplanen tas upp i arbetslagen minst en gång/läsår.

Rättigheter och skyldigheter i samhället

Elevernas och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på

- FN:s konvention om barnens rättigheter
- Skollagen (SFS 1985:1100) 3 Kap 1-16 §§
- Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöförordningen som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö
- Socialtjänstlagen (14 kap 1§) angående anmälningsskyldighet
- Brottsbalken
Strafflagarna i brottsbalken gäller även skolan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen. I Brottsbalken finns inte mobbing eller kränkande behandling som särskilt begrepp eller som brottsrubricering, men mobbing och även andra kränkningar utgör inte sällan även brott enligt Brottsbalken, till exempel misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande eller hets mot folkgrupp.